

Nr 361.

Av herr **Smedh m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 38, med förslag till lag om delning av jord på landet m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 38 med förslag till lag om delning av jord på landet, kap. 14 § 8, finnes bestämmelse upptagen, att, om delägare vid laga skifte mister ståndskog, växtlig ungskog eller plantering eller mark, varå företagits skogskulturåtgärder, eller delägare erhåller vid delning av samfälld mark mindre av växande skog eller av mark, varå gemensamt utförts skogskulturåtgärder, än på hans lott belöper, skall ersättning därför tilläggas honom.

I denna bestämmelse gives ingen möjlighet till ersättning för förluster av skog eller planteringar, som kunna drabba sakägare vid *rågångsregleringar*. Att någon sådan bestämmelse ej medtagits är kanske beroende därpå, att man ansett, att den, som vid rågångsregleringar förlorar skogsmark, har otillbörligt innehaft marken, eller med andra ord, hävdadt större område än som svarar mot hans andel enligt kartor och handlingar.

I många fall har man dock erfarit, att vid äldre skiften och delningar ej erforderlig noggrannhet iakttagits utan i flera fall skiften utlagts till större eller mindre bredd än som svarat mot redovisade områden i kartor och beskrivningar. I de fall, då ett för stort och ett motsvarande för litet skifte gränsa intill varandra, är det ju givet, att vid reglering ersättning ej kan ifrågasättas. Men i allt för sorgligt många fall har erfarits, att ett för stort och ett motsvarande för litet skifte inom samma skiftesläggning varit belägna långt ifrån varandra, kanske på var sin motsatta sida av skiftesläggningen, samt de dem emellan liggande skiften varit i överensstämmelse med karta och beskrivningar. Vid en rågångsreglering i ett sådant fall kommer ju en förskjutning att ske av samtliga skiften i hela läggningen. Och då har man sett orättvisor i högsta grad. En sakägare med sparad och dyrbar ståndskog har kunnat få halva sitt skifte eller mer förskjutet ut på ett kalhygge eller ungskogsbestånd, detta utan att enligt lag kunna få ersättning. Man har också bekant, hurusom sakägare inför sådana utsikter företagit skogsavverkningar, som de eljest ej tillgripit och som ur skogsvårdssynpunkt måste anses förkastliga. Det måste ju anses i hög grad beklagligt, om sakägare, till följd av bristande lagbestämmelser i denna fråga, skall nödgas att inför utsikten av en rågångsreglering företaga skogsavverkning, som är uppenbarligen oekonomisk och som eljest ej tillgripits.

Inför sådana utsikter ha även i många fall eljest fullt befogade rågångsförrättningar blivit inställda.

Att saken även tilldragit sig vederbörandes uppmärksamhet, framgår i redogörelsen för den undersökning, som av sakkunniga på uppdrag av lantmäteristyrelsen verkställ beträffande beräknande vid skiftesförrättningar av ersättningar mellan delägare för odling, hävd och minskad avkastning m. m. (bilaga A sida 515 i propositionen), vari säges: »Vidare har under utredningen uppmärksamats, att vid förrättningar, som röra rågångar eller andra ägo gränser, ersättningar mellan sakägarna enligt 14 kap. i vissa fall kunna anses skäligen. Det torde emellertid knappast vara möjligt att bestämma, när sådana ersättningar böra förekomma, utan torde frågan böra bedömas i varje särskilt fall för sig.»

En generell lagbestämmelse i denna sak är givetvis otänkbar, men det borde beredas möjlighet i lagen att pröva i varje särskilt fall. För att bereda möjlighet för sådan prövning borde lämpligen i lagen intagas en bestämmelse om rätt för förrättningsmän eller ägodelningsrätt att vid rågångsregleringar och liknande förrättningar, på sakägares begäran, upptaga frågan till prövning om ersättningar, som omnämnas i 14 kap. 8 § i förslag till lag om delning av jord på landet, samt att i de fall ersättning anses berättigad, förrättningsmännen må företaga därför erforderlig förrättning i likhet med vad som stadgas beträffande likvider som följd av laga skifte.

På grund av vad vi sålunda anför, få vi vördsamt föreslå,

att utskottet med beaktande av här anförda förhållanden måtte föreslå riksdagen sådana ändringar i förslaget till lag om delning av jord å landet, att sakägare, som vid rågångsregleringar eller liknande förrättning förlorar ståndsskog, växtlig ungskog eller plantering eller mark, varå företagits skogskulturåtgärder, må på ansökan få prövat, om ersättning därför bör tilläggas honom, samt att i de fall ersättning anses berättigad förrättningsmännen må företaga därför erforderlig förrättning i likhet med vad som stadgas beträffande likvider som följd av laga skifte.

Vidare anhålles vördsamt, att vederbörande utskott utformar de ändringar i lagtexten, vartill ett bifall till vårt i motionen framställda yrkande kan giva anledning.

Stockholm den 17 februari 1926.

<i>Herman Smedh.</i>	<i>Gust. K. Pettersson</i> i Hällbacken.	<i>Jones Erik Andersson</i> i Ovanmyra.
<i>Eskils Hans Hansson.</i>	<i>Fr. Sundström.</i>	<i>Ernst Hage.</i>
<i>Henrik Frost.</i>		<i>O. E. Sandberg.</i>